

Նորին Վեհափառութիւնը Երևանի Փոխ-թեմակալ նշանակեց Գեր. Յուսիկ եպիսկոպոս Մովսիսեանին, որը նոյեմբերի 8-ին ճանապարհուեց Երևան՝ իր պաշտօնատեղին:

Նախկին Փոխ-թեմակալ Տ. Կարապետ վարդապետը վերագառնալով Մայր Աթոռ, կարգուեց դասատու Գ. Ճեմարանի:

Տ Ա Ճ Կ Ա Հ Ա Յ Ք

Բիւզանդիոնի մէջ կարգում ենք 15 սեպտեմբեր.

Ռուսճուզի առաջնակարգ վաճառականներէն Սարգիս էֆ. Գույումճեան, որ ծանօթ է կրթական և բարեգործական նպատակներու համար ըրած ձեռնառութիւններով, այս անգամ մանկապարտէզի և նախապատրաստական վարժարանի յատուկ շէնք մը շինել աուած է իր ծախքով, կրկնայարկ, 1,000 ոսկիով: Այս շէնքին կառուցումն աւարտելու վրայ է և հոկտեմբերի մէջ պիտի կատարուի բացման հանդէսը: Ս. Պատրիարքն օրհնութեան կոնդակ պիտի զրկէ յիշեալ կրթասէր ազգայնին:

16 Սեպտեմբեր.

Երուսաղէմի վանքին հաշուեքննիչ Մանասսեմըն երէկ Նիսս գումարեց Ղալաթիոյ Խոյհրդարանը. ներկայ էին վսեմ. Գրիգոր էֆ. Խորեան, Ասլանեան, Սէթեան, Սուրէնեան էֆէնտիք: Ղալաթի վ. Մազսուեան ևս ներկայ էր պահանջուած բացատրութիւններ տալու համար:

17 Սեպտեմբեր.

Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը վանքին վերաբերեալ կալուածական խնդրոց վրայ տեղեկութիւններ հաղորդած է Ս. Պատ-

ընտրելու և զանազան գործոց կարգադրութեան համար Պատրիարքարանի աջակցութիւնը խնդրած է: Ա. Կաթողիկոսն այս օրերս կպատրաստուի Ատանա երթալու:

Երուսաղէմի պաշտօնանի լուսարարապետ Տ. Վահրամ վարդապետի բարեկամներէն Տ. Գրիգորիս վ. հեռագրաւ կիմացնէ Ս. Պատրիարք Զօր, թէ միաբանական ժողովը կպատրաստուի լուսարարապետի ընտրութիւն կատարել. ուռաի կինդրէ, որ Պօլսոյ Պատրիարքարանէն գրուի այս ընտրութիւնն յետաձգելու համար: Ս. Պատրիարք Հայրը կարևորութենէ զուրկ դատելով անպատասխանի թողած է այս հեռագիրը՝ նկատելով, որ լուսարարապետի ընտրութիւնը միաբանական ներքին գործ մ'է լոկ, և Երուսաղէմի Ս. պատրիարքին կպատկանի այդ մասին որոշում տալ ե՛րբ և ի՛նչպէ՛ս որ ուզէ:

19 Սեպտեմբեր.

Էտիրնէի Առաջնորդական Տեղապահ Տ. Արսէն ա. քհնյ. Գերձակեան կտեղեկագրէ Պատրիարքարան թէ Տ. Դանիէլ ծ. վարդապետի նախագահութեամբ և Քաղ. ժողովին և Ս. Թորոս եկեղեցւոյ Քաղ. Խորհուրդին անգամոց գործակցութեամբ յանձնաժողով մը կազմուելը է հրկիզեալներուն համար նպաստ հաւաքելու:

Այրած Արշակունեան վարժարանի երկսեռ ուսանողը կը յաճախեն Կայարանի Ա. Առևտուորչեան և Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Թորքոմեան վարժարանները: Ըստ վերջին քննութեան, տեղւոյն ազգայիններուն վնասն է 300 տուն, 30 կտոր եկեղեցագատիկան կալուած, որ ապահովագրած չէին: Այրած եկեղեցւոյն վնասն է 500 ոսկի. նաև ազգ. վարժարանը՝ 1,500, Առաջնորդարանը 800, քահանայից և պաշտօնէից սենեակները՝ 300, և ազգ. հաստատութեանց դոյբեր և կարասիներ՝ 100 ոսկի. Տ. Արսէն ա. քահանայ ի վերջոյ նպաստ կը խնդրէ Պատրիարքարանէն յառաջիկայ ձմրան ատեն հրկիզելոց անմիջական պիտոյքներն հոգացուելու համար:

20 Սեպտեմբեր.

Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ այցելեց Ազգ. Հիւանդանոց և աչքէ անցուց նոր շինութիւնները: Յառաջիկայ հինգշաբթի

կլերսկոսին Գ. Թևի Յակոբեանի բաժնի աշխատութիւնք, որք ընդհատուած էին շինութեան մէկ մասը քակել պէտք ըլլալուն համար: Յակոբեաններու բաժնէն դէպ ի Կիւլպէնկեաններու բաժնին առաջնորդող անցքին շինութիւնն այսօր վաղը պիտի սկսի. Գ. Թևի Կիւլպէնկեաններու բաժնին անցք պիտի չունենայ, որով յարկ մը աւելի պիտի ունենայ միւսներէն: Քովի երկու բաժններն, որք այդ յարկը չունին, մէջտեղի անցքերը պիտի ունենան: Գ. Թևին առջև երկաթ գիծեր պիտի հաստատուին, որք շէնքին շուրջը դառնալով, պիտի ուղղուին ներսերը: այս գիծերուն վրայ վահաններ պիտի զետեղուին փոխադրութեանց գիւրութեան համար: Իսկ դեղարանին շինութեան պիտի ձեռնարկուի մօտերս, պատրաստուած և Խօրասանձեան ընտանիքին կողմէ ընդունուած յատակագծին համեմատ:

Կարինէ կգրեն մեզ սեպտ, 10 քուով.— Գալֆայեան եղբայրներու կողմէ՝ շէնքի մը իբր վարժարան գործածուելու համար ազգին նուիրուելն արդէն ծանուցուած էր: Անցեալ կիրակի ալ (4 սեպտ.) սոյն վարժարանի բացման հանդէսը կատարուեցաւ Տ. Զաւէն ս. հօր նախագահութեան ներքև: Ներկայ էին Գաւառ. ժողովոյ Գիւանք, Կրօնական և Քաղաքական ժողովները, Ուսումնական և Տնտեսական Խորհուրդները, Ազգ. վարժարաններու ուսուցչական երկուսեւ մարմինը, ինչպէս և Սանասարեան վարժարանի Տեսչութիւնն և ուսուցիչներէն մէկ քանին, նաև ժողովրդեան բազմութիւն մը:

Սղերդէն թղթակցութիւն մը հրատարակեցինք անցեալները, որ կ'պարզէր ընտանեկան դժբախտութիւններ, որոնց պատճառ կ'ըլլան անչափահաս ամուսնութիւններ: Տեղական սոյն յոռի սովորութիւն նախ արգելք կ'ըլլայ, որ հիմնական դաստիարակութենէ զուրկ մ'նան աղջիկները, քանի որ հազիւ մէկ երկու տարի նախաընթացն կ'յաճախեն, ահա ծնողքներն ամուսնութեան թեկնածու կը հանդիսացնեն զիրենք: Այսպէս, թերի կրթութիւն մը ստացած, հրաժեշտ կուտան վարժարանին, անդիտակից ու անպատրաստ իրենց մայրական դերին: Այս սովորութիւնը տգէտ մայրեր յառաջ կըբերեն, հետևաբար ազոց դաստիարակութեան մէջ մայրական բաժինը գոյութիւն չունենար, ինչ որ զաւակի մը նկարագրին կազմութեան համար մեծ թերի մ'է: Նոյնպէս գորգաշինութեան և այլ ճարտարարուեստի մէջ

աղջիկները, հազիւ իրենց ընդունակութիւնը ցոյց կուտան և յաջող փորձեր կ'կատարեն, այնպէս որ մէկ քանի տարուան տընութիւն մը վարպետներ պիտի հանդիսացնէր զիրենք, ծնողքները կհեռացնեն զանոնք գործատեղանէն և կստիպեն որ ամուսնական լուծը կրեն, հազիւ 8—10 տարեկան հասակի մէջ:

Սղերդի Առաջնորդական տեղապահ Տ. Կորիւն վարդ. Պատրիարքարան ուղղած գրով մը, կըացատրէ անչափահաս ամուսնութեանց ցաւալի արգիւնքներն և կարգադրութիւն մը կ'իսնդրէ վերջ տալու համար այս յոռի սովորութեան: Կրօն. ժողովը պատասխանեց՝ թէ առ այդ միջոցներ չունի. պէտք է որ առաջնորդները կամ տեղապահները մաքառեն այս չարիքին դէմ:

21 Սեպտեմբեր.

Ս. Պատրիարք Հայրը հրէկց տարեմուտին առթիւ շնորհաւորական զիր մը ուղղած էր հրէկց բարունապետի տեղակալ Մոշէ Լէյի էֆ.ի, որ յատուկ գրութեամբ մը շնորհակալութիւն յայտնած է:

Արևելեան լեզուներու մասնագէտ Տանիմարքացի Մր. Վէնէտիկսըն, որ լեզուաբանական ուսումնասիրութեանց համար ուղևորութիւններ կ'կատարէ, վերջերս Աղթամար կղզին ալ այցելել է և քննելով վանքին մէջ գտնուող չորս աշակերտներու ուսումնական լիճակը, գոհ մնացեր ու խոստացեր է 150 ֆր.ի գրենական պիտոյք, երկրագունտ մը և զանազան առարկաներ զրկել:

Այնթապի Գաւառ. ժողովն օգոստոսի 26 ին նիստ գու՝ մարելով, Քաղաքական ժողովոյ ընտրութիւնը կատարեր է հետեւեալ կերպով. Տեարք Յակոբ Գարամանուկեան, Գէորգ Լէյլէկեան, Կարապետ Թէրզիպաշեան, Յովսէփ Առաքելեան, Գալուստ Ղազարեան, Գրիգոր Քիւթիւկեան և Կարապետ ձէպէձեան: Իսկ Տնտեսական Խորհուրդ ընտրեր է հետեւեալ անգամներէն. Տեարք Նազար Նազարեան, Գրիգոր Լէյլէկեան, Արմենակ Պաղտասարեան, Կարապետ Նազարեան, Յովսէփ Աշճեան, Յովսէփ Սահակեան և Արտաշէս Թահթաճեան: